

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Съдът на коя държава е компетентен?

Съдът на коя държава е компетентен?

Хърватия

1 До кой съд трябва да се подаде исковата молба — до обикновен граждански съд или до специализиран съд (напр. съд по трудовоправни спорове)?

Молбата се подава в съда с териториална и материална компетентност по конкретния казус, а в случая на специални спорове — в специализиран съд. Само в град Загреб (*Grad Zagreb*) обаче има общински (районен) граждански съд (*Općinski građanski sud*) и общински (районен) трудов съд (*Općinski radni sud*), които са специализирани съдилища по тези въпроси, а в останалата част на страната по принцип компетентни са общинските (районни) съдилища (*Općinski sudovi*).

2 Ако компетентни са обикновените граждански съдилища (т.е. те са съдилищата, които разглеждат съответния вид казуси), как може да се разбере до кой от тях трябва да бъде подадена исковата молба?

Правилата за определяне на компетентността на съдилищата са установени в Закона за гражданското производство.

По-конкретно, молбата се подава в съда с обща териториална компетентност за ответника, т.е. обща териториална компетентност по временното или постоянното местожителство на ответника или по седалището на ответника, ако ответникът е юридическо лице. За исковите срещу окръзи, община Загреб, други градове или общини, съдът с обща териториална компетентност се определя според седалището на техните представителни органи.

За искове срещу Република Хърватия обаче, съдът с обща териториална компетентност се определя според постоянното местожителство или седалището на ищеца в Хърватия. Ако ищецът няма постоянно местожителство или седалище в Хърватия, съдът с обща териториална компетентност за искове срещу Република Хърватия е съдът, в чийто район се намира хърватският парламент (*Hrvatski Sabor*).

2.1 Има ли разлика между по-нисшестоящите и по-висшестоящите обикновени граждански съдилища (напр. районните съдилища като по-нисшестоящи съдилища и окръжните съдилища като по-висшестоящи такива) и ако да, кой от тях е компетентен по моя казус?

Съществува разграничение между по-нисшестоящите и по-висшестоящите съдилища. Общинските (районни) съдилища (*Općinski sudovi*) и търговските съдилища (*Trgovački sudovi*) са първоинстанционни съдилища, а жупанийските (окръжни) съдилища (*Županijski sudovi*) и Висшият търговски съд на Република Хърватия (*Visoki trgovački sud RH*) са апелативни съдилища. По-конкретно, жупанийските (окръжни) съдилища се произнасят по жалби срещу решения на общинските (районни) съдилища, а Висшият търговски съд на Република Хърватия — срещу решения на търговските съдилища.

Жупанийските (окръжни) съдилища и Висшият търговски съд на Република Хърватия могат да бъдат първоинстанционни съдилища само в определени случаи и тогава техните решения подлежат на обжалване пред Върховния съд на Република Хърватия (*Vrhovnisud RH*).

Следователно, по-висшестоящите съдилища са компетентни да разглеждат жалби само в изключителни случаи, когато по-нисшестоящите съдилища обявят, че нямат компетентност и препращат делото за по-нататъшно разглеждане.

2.2 Териториална компетентност (съдът в град А или съдът в град Б е компетентен по моя казус?)

Определянето на съда, който е компетентен по конкретния казус, зависи от различни обстоятелства, но като правило компетентен е съдът с обща териториална компетентност по отношение на ответника.

2.2.1 Основни правила за териториалната компетентност

Основният критерий за териториалната компетентност е постоянното или временното местожителство на ответника или седалището на ответника, ако ответникът е юридическо лице.

2.2.2 Изключения от основните правила**2.2.2.1 Кога може да се избира между съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило) и друг съд?****2.2.2.2 Кога трябва да се избере съд, различен от съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило)?****2.2.2.3 Могат ли страните сами да определят за компетентен съд, който при други обстоятелства не би бил компетентен?**

Като изключение от общото правило за обща териториална компетентност, Законът за гражданското производство (членове 50—66) предвижда хипотези на специална териториална компетентност, които се отнасят за колективни искове, спорове по определена от закона издръжка, спорове за щети, спорове по права, произтичащи от гаранция, предоставена от производителя, брачни спорове, спорове за установяване или отричане на бащинство или майчинство, спорове по недвижими имоти и неправомерно преминаване през имоти, спорове по въздухоплавателни и водоплавателни средства, за определянето на компетентност по отношение на лица, за които няма обща териториална компетентност в Република Хърватия, на компетентност по местонахождението на клон на юридическо лице, на компетентност по местонахождението на клон на чуждестранно лице в Република Хърватия, на компетентност по спорове, възникнали от взаимоотношения с организационни единици на въоръжените сили на Република Хърватия, на компетентност по спорове, възникнали от правоотношения, свързани с наследяване, на компетентност по спорове за принудително изпълнение и производства за несъстоятелност, на компетентност според мястото на плащане, на компетентност по трудовоправни спорове и на реципрочна компетентност за жалби срещу чужди граждани.

Във всички горепосочени хипотези ищецът има правото, но не и задължението, да избере съд, различен от този по местожителството на ответника, определен чрез прилагане на основното правило.

На последно място, съгласно член 70 от Закона за гражданското производство страните могат да се споразумеят относно териториалната компетентност на друг съд, който има материална компетентност, но само ако това не е съд с изключителна компетентност.

3 Когато компетентни са специализираните съдилища, как може да се разбере кой съд следва да бъде сезиран?

В зависимост от това дали спорът е граждански или търговски, молбата може да бъде внесена в общински (районен) съд (*Općinski sud*) или в търговски съд (*Trgovački sud*), а в община Загреб може да бъде внесена и в общинския (районен) трудов съд (*Općinski radni sud*), ако спорът е от трудовоправен характер.

Последна актуализация: 14/12/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не

са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.